

Katarzyna Marszałek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

E-MAIL: kasiamarszalek@wp.pl

Spotkanie z Profesorem, Harc mistrzem, Harcerzem, Człowiekiem

Bogusław Śliwerski,
HARCERSTWO ŹRÓDŁEM PEDAGOGICZNEJ PASJI,
Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2016

STRESZCZENIE

W tekście podjęto się recenzji książki Bogusława Śliwerskiego pod tytułem HARCERSTWO ŹRÓDŁEM PEDAGOGICZNEJ PASJI, wydanej nakładem Oficyny Wydawniczej „Impuls”, Kraków 2016, ss. 308.

Dzięki tej publikacji mamy szansę na spotkanie z Mistrzem, do którego zaprasza nas sam Autor. W czasie lektury możemy spróbować zrozumieć pasję Bogusława Śliwerskiego – otwartego, świadomego człowieka, pedagoga, profesora, ojca, męża, instruktora, harcerza...

Książka adresowana jest do wszystkich tych, którzy chcą zrozumieć jak aktywne uczestniczenie i głębokie przeżywanie społecznej aktywności wzbogaca, dopełnia życie zawodowe, rodzinne, twórczość naukową Profesora, ale również tych, którzy chcą spotkać człowieka wielowymiarowego.

SŁOWA KLUCZOWE: harcerstwo, pedagogia, pasja.

Bogusław Śliwerski w swojej najnowszej publikacji HARCERSTWO ŹRÓDŁEM PEDAGOGICZNEJ PASJI, wydanej nakładem Oficyny Wydawniczej „Impuls”, zaprasza do spotkania z człowiekiem, który „żyje pasją”.

Książka jest wyjątkowa, gdyż jest „autobiograficznym wglądem w przeszłość, teraźniejszość i *de facto* przyszłość (Śliwerski, 2016, s. 13). Jest to niespotykana pozycja biograficzna, która, mam nadzieję, zapoczątkuje podobne publikacje innych profesorów, zwłaszcza pedagogów.

Narracja Bogusława Śliwerskiego zbudowana została:

- słowem: tekstami i komentarzami z wirtualnej blogowej rzeczywistości;

- obrazem, bogatą szatą graficzną: licznymi fotografiami ze zbiorów prywatnych, skanami dokumentów, kronik, publikacji, okładek.

Autor książki informuje czytelnika, że książka została napisana „na bazie (...) referatu w czasie XXVIII Letniej Szkoły Młodych Pedagogów Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, która odbyła się w Sandomierzu w dniach 15–19 września 2014 roku. Tygodniowy cykl prac, debat i warsztatów doktorantów, doktorów i profesorów nauk humanistycznych oraz społecznych z całego kraju został podporządkowany problematyce autobiograficzno-narracyjnej – „Opowiem ci o swojej pasji – słowem, dźwiękiem i obrazem...” (Śliwerski, 2016, s. 11).

W publikacji Autor przedstawia swoje

zaangażowanie humanistycznego pedagoga w pięciu obszarach:

- pedagoga wobec polityki oświatowej (felietony, eseje, ekspertyzy, udział w komisjach, kapitułach konkursów, recenzje itp.);
- pedagoga wobec doświadczeń procesu wychowawczego (teorie wychowania a włączanie się w spór o jego istotę i kierunek);
- pedagoga wobec etosu pracy własnego środowiska (recenzje blog);
- pedagoga jako interweniującego w praktykę humanisty (własna klinika: klasy autorskie, uspołecznienie szkół, kierowanie uczelnią);
- pedagoga jako wzoru osobowego (własna biografia, doświadczenia oporu, zysków i strat) (Śliwerski, 2016, s. 13).

Jak wspomina Profesor:

W polskiej rzeczywistości akademickiej książka autobiograficzna jest wciąż jeszcze rzadko pojawiającym się darem twórczości (Śliwerski, 2016, s. 17). O mistrzach nauk o wychowaniu wiemy tylko tyle, ile oni sami powiedzieli nam o sobie w swoich dziełach czy ile jesteśmy w stanie odtworzyć na podstawie własnych wspomnień z wzajemnych relacji osobistych i/lub zawodowych (Śliwerski, 2016, s. 16).

Dzięki tej publikacji mamy szansę na spotkanie z Mistrzem, do którego zaprasza nas sam Autor. W czasie lektury możemy spróbować zrozumieć pasję Bogusława Śliwerskiego – otwartego, świadomego człowieka, pedagoga, profesora, ojca, męża, instruktora, harcerza..., który we wstępie określa:

Wszystko, co osiągnąłem w pedagogice i co nadal realizuję w swojej pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej, oświatowej i społecznej, ma swoje fundamenty w harcerstwie, którego byłem członkiem, a następnie instruktorem przez łącznie ćwierć wieku (Śliwerski, 2016, s. 14).

Publikacja składa się z siedmiu zasadniczych części. W pierwszej zostajemy zaproszeni na spotkanie z akademickimi oraz harcerskimi Mistrzami Autora. Wspomina w niej m.in. o Oldze Czerniawskiej, Marii Dudzikowej, Sergiuszu Hessenie, Aleksandrze Kamińskim, Karolu Kotłowskim, Jerzym Miecznikowskim, Zygmuncie Mysłakowskim, Bogdanie Nawroczyńskim. Te spotkania pozwalają na pełniejsze zrozumienie kolejnych rozdziałów, w których Autor ukazuje swoją drogę „ku chrześcijańskiej i personalistycznej pedagogice i pedagogii (także harcerskiej)”, jak również odpowiada na pytanie: „pedagogika czy pedagogia harcerska?”. Tę część książki kończy rozdział ZAMIAST ZAKOŃCZENIA, CZYLI CO DAŁO MI HARCERSTWO. Autor stwierdza w nim:

[G]dybym miał wymienić tylko to, co było dla mnie najważniejsze, co zyskałem i z czego jestem dumny, to byłyby to wartości społeczno-moralne (m.in. patriotyzm, solidarność, bezinteresowność, spolegliwość, samorządność), osobiste przyjaźnie, uspołecznienie, umocnienie religijności, samodzielność (umiejętność korzystania z wolności osobistej, dzielności, praca nad sobą, przewodniczenie koleżeńskie), pedagogiczne kompetencje (sztuka wspierania innych w rozwoju, wspomaganie rozwoju charakteru i umiejętności), szeroko rozumiana wiedza i umiejętności działania na rzecz dobra wspólnego oraz wiedza o świecie” (Śliwerski, 2016, s. 97).

Zdobytą wiedzę Profesor od lat dzieli się nie tylko za pomocą swoich publikacji, ale również poprzez wpisy w prowadzonym od lipca 2007 roku blogu „pedagog”. I właśnie temu obszarowi działalności poświęcony jest kolejny rozdział książki. Autor prezentuje wpisy z blogu, wraz z ich komentarzami dotyczącymi obszaru harcerstwa, w myśl tytułu rozdziału HARCERSTWO W PROFESORSKIEJ BLOGOSFERZE. W społeczeństwie ulotnych wpisów internetowych, treści zawarte w tej części publikacji mogą stanowić znakomity materiał źródłowy dla przyszłych poszukiwaczy.

W kolejnej części książki zamieszczono „opinię w sprawie wniosku o przyznanie tytułu honoris causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Laudatio z okazji nadania Profesorowi zw. dr. hab. Bogusławowi Śliwerskiemu hc godności tudzież statuetki EDUKATORA Roku 2015 w kategorii Animator przez Wyższą Szkołę Biznesu w Dąbrowie”. Treści te, jedna pisana przez wymienioną we wstępie oraz pierwszym rozdziale Mistrzynię Autora, „M. Dudzikową”, doskonale dopełniają autobiograficzny obraz Bogusława Śliwerskiego.

Dzieło zamykają unikatowe aneksy zawierające skany z kronik harcerskich, w tym fotografie oraz skany publikacji harcerskich Autora. Na uwagę zasługuje jakość edycji, dobór materiałów, bogata ikonografia, układ książki.

W książce odnalazłam większość odpowiedzi na pytania, których zapewne Autorowi nigdy bym nie zadała, a które tak wiele wnoszą do mojej próby zrozumienia twórczości Profesora. Treści zawarte w pozycji pozwoliły mi zrozumieć to, czego nie potrafiłam odczytać w tekstach naukowych/harcerskich autora. Dodatkowo w tekstach odnalazłam klucz do rozwiązania problemu badawczego, z którym zmagalam się od przeszło dziesięciu lat.

Nie przedstawiłam wystarczająco bogactwa treści zawartych w książce *HARCERSTWO ŹRÓDŁEM PEDAGOGICZNEJ PASJI...* Gdyż każdy czytelnik dostrzeże zapewne inne pejzaże malowane przez Autora.

Cieszę się, że książka została opublikowana. Dobrze pamiętam czasy pisania pracy licencjackiej i moje wyprawy do innego miasta do biblioteki uniwersyteckiej, w której znajdował się jeden z niewielu dostępnych w Polsce egzemplarzy publikacji Profesora... I inne moje poszukiwania dzieł Profesora.

Osoby (zwłaszcza te poszukujące pozycji o tematyce harcerskiej), które nie znają całości twórczości Profesora, mają obecnie ułatwione zadanie. Lektura stanowi dobrą podstawę do zrozumienia wcześniejszych dzieł Bogusława Śliwerskiego. Czytelnicy znający twórczość Profesora, po lekturze tej autobiograficznej książki, być może odkryją nowe znaczenia.

Dla i do kogo jest adresowana książka *HARCERSTWO ŹRÓDŁEM PEDAGOGICZNEJ PASJI*? Do wszystkich tych, którzy chcą zrozumieć, jak aktywne uczestniczenie i głębokie przeżywanie społecznego działania wzbogaca, dopełnia życie zawodowe, rodzinne, twórczość naukową, ale również tych, którzy chcą spotkać człowieka wielowymiarowego.

SUMMARY

A book review: Bogusław Śliwerski, SCOUTING THE SOURCE OF PEDAGOGICAL PASSION, “Impuls” Publishing House, (pp. 308)

In the text the author reviews the book of Bogusław Śliwerski titled *SCOUTING THE SOURCE OF PEDAGOGICAL PASSION*, published by “Impuls” Publishing House, Krakow 2016, pp. 308.

Thanks to this publication, we have a chance to have a meeting with the Master. The author himself invites us for this meeting. While reading, we can try to understand the passion of Bogusław Śliwerski—an open, deliberate man, teacher, professor, father, husband, instructor, scout...

The book is addressed to all those who want to understand how the active participation and a profound experience of social activity enriches and completes professional and family life, as well as scientific work of Professor, but also those who want to meet a multidimensional man.

KEY WORDS: scouting, pedagogy, passion.